

REFERAT

Klimamøde – Strandskolen – 11. november 2021

Kl. 19:00 – 21:30

- **Velkomst** – ved formand for grundejerforeningen GVF, Øjvind Serup
- Præsentation af **facilitator** Flemming Munch og oplægsholdere
- **Baggrund, formål og mål** ved formanden

Baggrund: Risskov har forventelige udfordringer i relation til klimaforandringer. Udfordringerne indbefatter forhøjet grundvandstand, skybrud, oversvømmelse fra Egå'en, samt pres på digerne mod Aarhus Bugten.

Formål: Klimamødet har til formål at afdække eller identificere de mest presserende problemstillinger i den sammenhæng, herunder sætte fokus på erfaringer fra andre steder for at imødegå oversvømmelse, fokus på økonomiske konsekvenser, samt evt. forsikringsmæssige udfordringer.

Mål: GVF har et stort ønske om et tæt samarbejde med Landvindingslaget, Digelaget Vejlbj Fed og Aarhus Kommune. Endvidere er et mål med dagens klimamøde sammensætning af en arbejdsgruppe, der fremadrettet har fokus på problemstillingen.

- Orientering om **arbejds-/følgegruppen** ved GVF's næstformand, Bent Hjorth

1. *Hvad kan vi forvente i tilknytning til klimaforandringer for grundejerforeningens medlemmer ved forhøjet grundvandsstand, skybrud og oversvømmelse fra både Egå'en og pres på digerne mod Aarhus bugten?*

Ph.D., professor Marit-Solveig Seidenkrantz ved Aarhus Universitet forsker og er ekspert i klimaforandringer fortalte, at oversvømmelser vil komme til at ske – på sigt. Tidsperspektivet er afhængig af temperatur, nedbørsmængde, hændelser af ekstremt vejr og fremtidig stigning af havniveau. 25-50% af Danmark vil blive påvirket heraf på sigt.

Uanset, hvor hurtigt havet vil stige, vil det under alle omstændigheder overstige landhævningen på 3mm pr. år.

2. *Hvilke erfaringer er der andre steder fra, for at imødegå de udfordringer, som Marit-Solveig Seidenkrantz netop har fortalt om?*

Chefrådgiver for klimatilpasning og byudvikling Peter Bassø Duus fra WSP Danmark arbejder til daglig med løsningsmuligheder. Hans erfaringer andre steder fra er, at fokus fra borgere og forsikringsselskaber, udvikling af nye faglige forståelser – og nyt samarbejde på tværs, er nødvendige fokusområder.

I Risskov kommer truslerne om vand fra grundvand, nedbør, havet og åen, og man kan beskytte sig ved at holde det ude med mure og dæmninger, el. alternativt at invitere vandet ind ved at skabe kanaler og grundplan på bygninger, der kan tåle vandstigning som i Hamborg.

Man kan også skabe et tørt forland. - Eller som et alternativ etablere mobile barrierer, som man har gjort i Holland, hvilket er en meget kostbar løsning.

Det er en konstatering, at Vejlbj - Risskov er et af de områder, der er truet, og i forhold til at "beskytte sig" kræver, at man tager højde for, at der sker flere ting – og oversvømmelsesformer på samme tid.

3. *Hvilke økonomiske udfordringer følger efter oversvømmelser, når man bor så kystnært, som vi gør på Risskov Fed?*

Ph.d. Seniorspecialist for klimatilpasninger, Jan Jeppesen fra NIRAS arbejder bl.a. med de økonomiske konsekvenser i forbindelse med klimaforandringer, orienterede om de generelle udfordringer i den sammenhæng.

En forudsætning er, at der er styr på vand fra alle sider. Der skal ske kortlægning af årsager og effekter- evt ved spørgeskemaundersøgelse.

Hvad koster en skybrudsoversvømmelse? Det kostede f.eks. 6 milliarder i Kbh. 2011, da det meste af byen blev ramt af skybrud.

Stormflodsoversvømmelse takseres efter område og erfaring med tidligere hændelser i det specifikke område.

Grundvandsoversvømmelse bøder man selv for, og de fleste forsikringer dækker ikke.

Om det kan betale sig at investere i klimatilpasning bør ske gennem en Cost – Benefit analyse: Tiltagsomkostninger sammenholdt med afledte effekter og dermed en nytteværdi.

4. *Med henvisning til tidligere oversvømmelser, er der erfaring for, at nogle husejere ikke er godt nok forsikret, så spørgsmålet er, hvilke forsikringer bør man have?*

Forsikringsagent for privatforsikring Michael Kristensen og forsikringsmægler for erhvervsforsikring Jakob Mouritzen svarede på spørgsmålene, og redegjorde bl.a. for begrebet udvidet vandskedeforsikring.

Man kan ikke forsikre sig imod oversvømmelse fra åen, eller eksempelvis i forhold til stormflod. En erstatning udløses kun, hvis betingelserne i (LBK nr 281 af 16/04/2018) "Bekendtgørelse af lov om stormflod og stormfald" er opfyldt.

Hvis der er tale om opstigende grundvand, kan en udvidet vandskade dække. I forbindelse med skybrud dækker husforsikringen – hvis der er reelt skybrud. Ellers kan udvidet vandskade dække, men – det er ikke alle forsikringselskaber, der tegner sådanne forsikringer.

5. *Hvad er status på digelagets arbejde i relation til bl.a. diget mod Aarhus Bugten, og hvad tænkes gjort fremadrettet?*

Formand for Digelaget Vejlbj Fed, Erik Holck-Poulsen samt projektchef, Thomas Gierlavsén, COWI orienterede om status på arbejdet med sikring og vedligehold af vores dige.

Diget gennemgås jævnligt af digelaget. Kystdirektoratet har planlægning for de kommende år og 100 års sigt. Aarhus kommune og digelaget samarbejder om tiltag for diget og de øvrige oversvømmelses-former. Der er bl.a. sat klapper i ledninger, og etableret sandsækkedepot hos anlægsgartner Henning Hoffmann.

Sandfodring etableres de næste 5 år, så der kommer mere sand i omløb. Dige-inspektion: Kystlinjen gennemgås mindst to gange årligt. Der skal arbejdes på erosion mellem Fortevej og Lindevangsvej – kvarteret.

6. *Hvilken forpligtelse er pålagt Aarhus Kommune i relation til udbygning og vedligehold af diget?*

Geolog Line Henriette Broén, Teknik & Miljø, Aarhus Kommune er sagsbehandler og grundejernes indgang til byrådspolitikerne, og som sådan svarede hun kompetent på de spørgsmål.

Kommunen er både grundejer, planlægningsmyndighed, regulerende myndighed, samt støtte ved beredskab.

Endvidere er kommunen samarbejdspartner i forbindelse med temaplan for oversvømmelse og erosion, samt kommunens blå-grønne temaplan.

I forbindelse med videndeling og kortlægning kan det konstateres, at Egåen er ikke fremtidssikret i forhold til den vandmængde, åen skal bære.

Oplægsholderen orienterede om et forsøg med et stenrev ud for kysten ved Vejlbj Fed. Formålet er kystbeskyttelse og klimadiversitet, og projektet er forankret i Dansk Sportsfiskerforening i et samarbejde med DTU Aqua, Aarhus Kommune og finansieres af Velux Fonden.

Endvidere orienterede hun om en strandpark, der evt. kunne etableres mellem Den Permanente badeanstalt og træskibshavnen, hvilket er i overensstemmelse med Digelagets ønske om sandfodring af den kyststrækning, der oplever erosion.

Efter en kort pause, var der **paneldebat**.

Hver oplægsholder fik mulighed for at komme med et kort statement:

Seidenkrantz: Niveaue for hændelser har ændret sig over år

Bassø-Duus: Konkrete handleplaner for dræning, skybrud etc. er nødvendige

Jeppesen: Åbenhed om tiltag, løsninger og priser anbefales

Kristensen m.fl.: Kik forsikringer igennem og tilføj udvidet forsikring

Holch Poulsen, Gierlavsen: Opfordring til at løfte i samlet flok vedr. dige.

Broen: Læg pres på det nye byråd og samarbejd!

Spørgsmål fra salen:

Andersen: Tryghed?

Svar Fokuser på den gode løsning – for klimaet – det er det, der kommer til at bestemme dagsordenen.

Ellen Margrethe Basse, professor i miljøjura, kommentar: Kommunen bestemmer – og skal være med til betale. Kaotisk lovgivning, vandløb skybrud mv. hidrører fra forskellige lovgivninger. Arbejd sammen - og med kommunen.

Økonom kommentarer: Kommuner arbejder med klimaretningsplaner, det koster kun 1/5 at forebygge frem for at reparere. Forsikringer bliver dyrere med mere vand – hvor meget dyrere pr. forsikringstager er et ukendt faktum.

Områder, der i fællesskab gør noget, bliver ikke helt så dyrt for den enkelte.

Viggo Jonassen, Formand Teknisk Udvalg: Byrådet har besluttet et stenrev, kan det lægges, så det også kystsikrer?

Pumpning ved grundvandsstigning kræver samlet kommunal planlægning, Hvordan?

Broen: stenrev er endnu ikke besluttet, der undersøges fortsat, og projektet er ude i høring med en svarfrist februar 2022.

Gierlavsen: Den rekreative værdi mindskes af stenrev medmindre, der skabes specielle konstruktioner.

Kristensen: Anbefaler et drænlav, og at man i den forbindelse afventer en national klimatilpasningsplan.

Seidenkrants: Tilpasninger her, det vil sige lokalt, f.eks stenrev kan skabe problemer andre steder.

Prins Knuds vej: Covi-rapport siger, at diget er utilstrækkeligt, mht. digets kvalitet
Holch-Poulsen og Gierlavsens: Kvalitetsbedømmelse fra 2018 tilsiger, at det er et rimeligt dige.

Lyngvej: Skybrud fra Mellemeuropa indikerer, at belægninger på jorden gør skader større
Duus: Ja, det bliver værre også pga. fortætning, klimahandlingsplanen kan bruges her som løsningstilgang.

Spørger: Hvad kan en strandpark gøre jf. Line Broens slides?

Broen: Det kræver beregninger og tilrettelæggelse, men to rådmænd har båret det frem.

Fortætning blev flere gange nævnt i forbindelse med klimamødet, og i den forbindelse kan nævnes, at grundejerforeningen planlægger:

Borgermøde om fortætning i Risskov

Torsdag den 13. januar 2022

Kl. 19:00 – 21:30

Sæt allerede nu kryds i din 2022 kalender!

Borgermødet afholdes på Strandskolen i anledning af den øgede fortætning af vores bydel, og spørgsmålene er mange – eksempelvis:

- Hvad kan vi forvente?
- Kan man tillade overskridelse af Lokalplan på én matrikel og ikke på en anden?
- Er der behov for yderligere boliger?
- Kan etageejendomme være æstetiske?
- Hvad med borgernes inddragelse, eller mangel på samme?
- Er det sundt at bo tæt, og hvilken indvirkning har fortætning på vores livskvalitet?

Disse og mange flere spørgsmål, kan du som medlem af grundejerforeningen få svar på, når eksperter holder foredrag om den udvikling, vi de senere år har været vidne til i Risskov.